

לפרסום מיידי
14 יולי 2008

יום העצמאות ממס נופל השנה ב-15 לילולי, 17 ימים מוקדם יותר מאשר בשנת 2007

לישראלים סיבה טובה לחגוג החודש; יום העצמאות ממס נופל השנה ב-15 ביולי, כמעט 3 שבועות מוקדם יותר מהתאריך שבו חל בשנת 2007. יום עצמאות ממס מוקדם כל כך לא נראה במחזורותינו מאז 1990.

יום העצמאות ממס הוא היום בו הישראלי הממוצע מפסיק לעבוד עבור הממשלה, ומתחיל לצבור כסף לצריכה פרטית (או חסכונות). הוא התשובה לשאלה "מה המחיר האמיתי שאומה משלמת עבור שירותי המדינה?"

למרבה הצער, בשנת 2008, ישראלים עובדים 197 יום עבור המדינה ורק 169 עבור עצמם. כך שלמרות שהתוצאה ב-2008 היא מעודדת, העובדה שרוב ימי העבודה שלנו נועדו למימון הוצאות ממשלה מאשר פעילות פרטית מהווה עדות כואבת לכך שנטל המס הכללי בישראל הוא עדיין גבוה ביותר.

את התאריך של יום העצמאות ממס מחשבים באמצעות היחס בין סך המסים שמשולם בידי האוכלוסייה הישראלית להכנסה הלאומית (נטו) של ישראל. סך המסים כולל לא רק מס הכנסה, אלא גם מע"מ, מסים מקומיים, מיסי יבוא, מיסי רכב ודלק, מיסי חברות ועוד.

מכיוון שיום העצמאות ממס הוא היחס בין המסים להכנסה הלאומית, הוא נופל מוקדם יותר כאשר גביית מס מאיטה ביחס לצמיחה הכלכלית. בשנת 2008, אכן הנמיכו במקצת את המסים – מדרגת מס ההכנסה העליונה ירדה מ-48% ל-47%, ומס החברות הורד בשתי נקודות, מ-29% ל-27%. אך באופן יותר משמעותי, ההכנסה הלאומית של ישראל תגדל בקצב של שלושה אחוזים על פי התחזית האחרונה של בנק ישראל. זוהי הסיבה העיקרית מדוע יום העצמאות ממס נופל מוקדם יותר השנה.

מכון ירושלים לחקר שווקים מחשב את יום העצמאות ממס כל שנה מאז 2004. המכון חישב לאחור גם את ימי העצמאות ממס מאז 1990. הוא מצא שבכל 18 השנים מאז 1990, משלם המסים הישראלי עבד יותר עבור המדינה מאשר עבור עצמו.

"בשנת 2008, נעבוד סך של 197 יום רק כדי לשלם מסים. כדי להעניק לדבר את הפרספקטיבה הנכונה, חשבו על הוצאות המחיה האחרות וכמה ימים אנו עובדים כדי לשלם אותן. לדוגמה, אנו עובדים 28 יום עבור מזון, 60 יום עבור עלויות דיוור, ו-35 יום עבור תחבורה ותקשורת", אומרת קורין סאור, מנהלת מכון ירושלים לחקר שווקים.

מה הם המיסים הכבדים ביותר?

יום העצמאות ממס מחשב ממוצע של כל הישראלים. עבור חלק מהם, יום העצמאות ממס הפרטי שלהם יכול לחול מוקדם יותר (אם הם משלמים פחות מסים מהממוצע) או מאוחר יותר (אם הם משלמים יותר מהממוצע). יום העצמאות ממס מסייע למשלמי המסים להבין בדיוק איזה חלק מכספם מוסט לממשלה כל שנה.

בדרך כלל, מדובר במלאכה קשה ומבלבלת עבור משלמי המסים להבין את נטל המס המושת עליהם. ניתן בקלות לחשב את החלק הגלוי של המסים כדוגמת מס הכנסה. אולם, לעתים קרובות שוכחים מיסים והיטלים סמויים כגון מיסי מכס ומס קניה. למעשה, מס הכנסה מהווה רק 44 ימי עבודה, מס מכירות מוסיף עוד 36, וביטוח עבודה וביטוח לאומי מוסיפים עוד 31 ימים. לרוע המזל, עלינו לעבוד גם 22 יום עבור מסי יבוא, 23 עבור מיסי חברות, 14 עבור מיסים מקומיים, 11 עבור מס בריאות, תשע עבור מיסי דלק ועוד שמונה ימים עבור כל המסים האחרים.

מדוע ישראלים צריכים לעבוד כל כך הרבה ימים כדי לממן את הקופה הציבורית? הוצאות הממשלה בישראל צפויות להגיע ל-310 מיליארד ש"ח בשנת 2008, כלומר 40,461 ₪ לכל אדם המתגורר בישראל. עבור משפחה בת ארבעה נפשות, הממשלה מוציאה יותר מ-165,000 ₪ בשנה.

בהחלט לא ברור שהישראלים מקבלים שירותי ציבורי בסך הסכום הזה; למעשה, 35.6% מתקציב המדינה מוקדש לתשלום ריבית וקרן על הלוואות שהממשלה לקחה בעבר. הדבר לא מסייע בהרבה לצרכן הישראלי הממוצע.

כדי לכסות על "משיכת היתר" של ממשלות עבר, ישראלים צריכים לעבוד 70 יום כל שנה. "זוהי תזכורת לכך שכאשר ממשלות לוקחות הלוואות כדי לממן את הוצאותיהן, היתרונות קצרי הטווח המפוקפקים של פעולה כזו בדרך כלל מובילים לגידול ניכר בנטל המס על הדורות הבאים", אומר רוברט סאור, נשיא מכון ירושלים לחקר שווקים.

מעניין לציין שישראלים עובדים הרבה פחות לכסות את חוק חינוך חובה (22 יום), שירותי חברה ורווחה (19 יום) ותקציב הבריאות (10 ימים). למרות שאת נטל המס הכבד בישראל מרבים לייחס למצב הביטחוני, הישראלים עובדים רק 32 יום בשנה כדי לממן את תקציב הביטחון.

אפילו אם תקציב הביטחון היה נעלם, יום העצמאות ממס הישראלי עדיין היה נופל באמצע יוני, כמעט חודשיים אחרי יום העצמאות ממס בארה"ב (23 באפריל). הוא יפול גם מאוחר יותר מזה שבבריטניה (2 ביוני). למעשה, בהשוואה בינלאומית של ימי עצמאות ממס, ישראל דומה ביותר לשוודיה ונורווגיה, שגם הן חוגגות את יום העצמאות ממס באמצע הקיץ.

אודות מכון ירושלים לחקר שווקים

מכון ירושלים לחקר שווקים (JIMS) הוא מאגר מוחות עצמאי שלא למטרת רווח שמטרתו לעודד קידמה חברתית בישראל באמצעות חופש כלכלי וחופש הפרט. אתר המכון נמצא בכתובת: <http://www.jims-israel.org>

###

לפרטים נוספים, צרו קשר:
קורין סאור, מכון ירושלים לחקר שווקים,
054-765-0125
Corinne.sauer@jims-israel.org